

Războiul mediatic și manipularea politică ca instrumente de propagandă în contextul campaniilor electorale din Republica Moldova

Aurelia Peru, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, Universitatea de Studii Europene din Moldova; cercetător științific coordonator, Institutul Cercetări Juridice Politice și Sociologice din Moldova.

Puterile politice se luptă pentru sfere de influență, pentru mandatele guvernării, pentru dominație în sistemul politic național, regional sau global prin obținerea unei percepții pozitive de către opinia publică. Se dă lupta pentru conștiință și pentru subconștient prin gestionarea și controlul spațiului public și a opiniei publice.

Fenomenul cercetat în secolul al XX-lea de înaintașii științei comunicării și a relațiilor publice, a propagandei și persuasiunii – Bernays, Lasswell, Hovland – își reiterează actualitatea și importanța în societatea informațională. În acest sens, războiul mediatic, dezinformarea și manipularea politică, operațiunile psihologice au devenit incontestabile instrumente de propagandă.

La nivelul UE, prin Concluziile Consiliului European din 19-20 martie 2015, a fost recunoscut oficial pericolul propagandei ruse, în special, după anexarea Crimei-2014 de către FR. În baza acestui document s-a pus baza creării *Grupului Operativ de Comunicare Strategică în Est* (East StratCom), care are ca obiect de activitate lupta împotriva dezinformării.

Impactul propagandei străine este omniprezent și în spațiul mediatic din Republica Moldova. În scopul contracarării propagandei ruse din audiovizual moldovenesc, Parlamentul de la Chișinău a aprobat, în 2018, Legea 257, supranumită și "legea anti-propagandă, au fost operate modificarea și completarea *Codului Audiovizualului* prin introducerea unui termen nou – de *securitate informațională*. Totodată, a fost completat Art.9 din *Codul Audiovizualului*, care reglementează „*Libera recepționare a serviciilor de programe*”, cu un alineat care *permite radiodifuzorilor transmisia doar a programelor TV și radio cu conținut informativ, analitic, militar și politic care sunt produse în statele UE, SUA, Canada, precum și în statele care au ratificat Convenția Europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră*”. Din acest grup de țări face parte Rusia, dar și alte state din CSI (4 țări) și chiar din UE (7 state), precum și Georgia.

Deși au fost operate modificări ale cadrului normativ, sursele propagandistice nu au fost sistate definitiv. Unele posturi TV de la Chișinău recurg la diverse trucuri pentru a ocoli legea. Canalul RTR Moldova, de exemplu, preia informațiile și comentariile de la Moscova și le include în propriul buletin de știri. Canalul de TV Accente TV, favorabil PSRM, difuzează emisiunea de sinteză *Continental*, care include informații și comentarii din spațiul Euroasiatic.

Pe teritoriul RM activează agenția „Sputnic”, care alături de „Russia Today”, reprezintă principalele instrumente propagandistice ale Kremlinului.

Totodată, un fenomen propriu manipulării și dezinformării îl reprezintă știrile *fake*. Campaniile electorale constituie un teren propice pentru proliferarea fake-urilor. Alegerile prezidențiale din 2016 din RM, precum și alegerile municipale din 2018 au demonstrat cu prisosință acest fapt.

Astfel, Centrul de cercetări EAST Center (*Eurasian States in Transition*) a publicat, în martie 2017, rezultatele unei cercetări ale mass-mediei din Republica Moldova, identificând mai multe știri false în perioada 2016 – 2017, inclusiv în perioada electorală. Printre ele, „știrea” din categoria *fake* potrivit căreia, în caz de victorie a candidatei drepte politice Maia Sandu, urmare a unei conspirații cu înalți oficiali europeni, în Moldova ar urma să ajungă 30 mii de sirieni, emigrați în Europa.

În contextul alegerilor parlamentare din Republica Moldova, preconizate pentru 24 februarie 2019, fenomenul manipulării, dezinformării și influența propagandei străine se intensifică. Acest fenomen ne propunem să-l analizăm în studiul integral propus.

Metodele științifice aplicate pentru realizarea studiului vor fi cele politologice (comparație, observație, deducție) și cele extrapolitologice (studiul de caz, analiza de conținut) documentare.

Sursele bibliografice de referință vor include lucrări dedicate studierii războiului informațional, războiului hybrid, propagandei, comunicării publice; totodată, tezele și opiniile expuse vor face referințe la acte normative, surse web relevante: (1. *Bernays E. Propaganda.* - *New York, 1928*; 2. *Hentea C. Arme care nuucid.* - *București, Editura Nemira, 2004.* 3. *Chifu I., Nantoi Războiul informațional: tipizarea agresiunii informaționale a Federației Ruse.* – *București, Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale Ion I.C. Brătianu al Academiei Române București, 2016.* 4. *Peru A, Sitari D. Comunicare mediatică, Note de curs.* *Chișinău, Tipografia USM, 2018.* 5. *Peru A., Bahneanu V, Război informațional, propagandă, fake news: percepția publică MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică) Nr.1(LXXX) , Chișinău, 2018, pp.128-150*